

Mluvme spolu

helps children
communicate

REGISTERED CHARITY 210031

Supported by
openreach
BT Group business

**Jak pomoci nemluvnatům a malým
dětem naučit se mluvit**

Jak se naučit mluvit

Mluvit, rozumět druhým a vědět, co říct, to jsou velmi důležité dovednosti. Pomáhají dětem navazovat přátelství, učit se a plně si užívat života.

Přechod od žvatlajícího nemluvněte k upovídánému batoleti se zdá jako zázrak, ale dítě potřebuje VÁS, abyste mu k tomu dopomohli. Informace a tipy v této brožuře vám k tomu budou nápomocny. Aby vaše dítě mělo ten nejlepší start, je důležité hovořit ve svém domovském jazyce.

Nemluvnata

Nemluvnata s námi komunikují již od narození. Pláčou, aby nám dali najevo, že mají hlad nebo se necítí dobře. Když mluvíme, usmívají se a dívají se na nás. Jak na ně hovoříme, začínají chápat jednoduchá slovíčka, která vyslovujeme.

Nemluvnata si velmi ráda hrají se zvuky tím, že „žvatlají“. Jejich první slovíčka se objevují ve 12–18 měsících. Možná nebudou znít jako slova dospělých, ale když jim budete naslouchat, postupně začnete chápat, co znamenají.

Batolata

Jak batolata rostou, roste i počet slov, kterým rozumějí a která používají. Nejprve přichází porozumění slovům, a potom použití těchto slov.

Po svém prvním slovíčku si batolata vybudují zásobu asi 100 slov, která vždy jednotlivě používají. Dalším krokem je, že vám naslouchají a učí se, jak se slova k sobě vážou. Začínají spojovat dvě slova dohromady do krátkých vět. Později budou používat delší věty.

Děti do věku tří let již mohou rozumět slovům vyjadřujícím polohu jako **pod** a **blízko** a otázkám jako **kde?** nebo **co?**

Malé děti

Čtyřleté děti začínají používat delší věty. Učí se mnoha novým slovům, používají je a mluví o tom, co udělali. Začínají dávat spoustu otázek a baví je poslouchat, co druzí říkají.

Některé zvuky je pro ně těžké vyslovit, ale většina dospělých jim rozumí. Všechny tyto dovednosti pomáhají dětem připravit se na školu.

Zjistěte více na stránkách
www.talkingpoint.org.uk

Užitečné tipy

Hovořit se svým dítětem a hrát si s ním je dobré pro ně a vám také usnadní život. Pomohou vám tyto jednoduché tipy.

Získejte pozornost dítěte

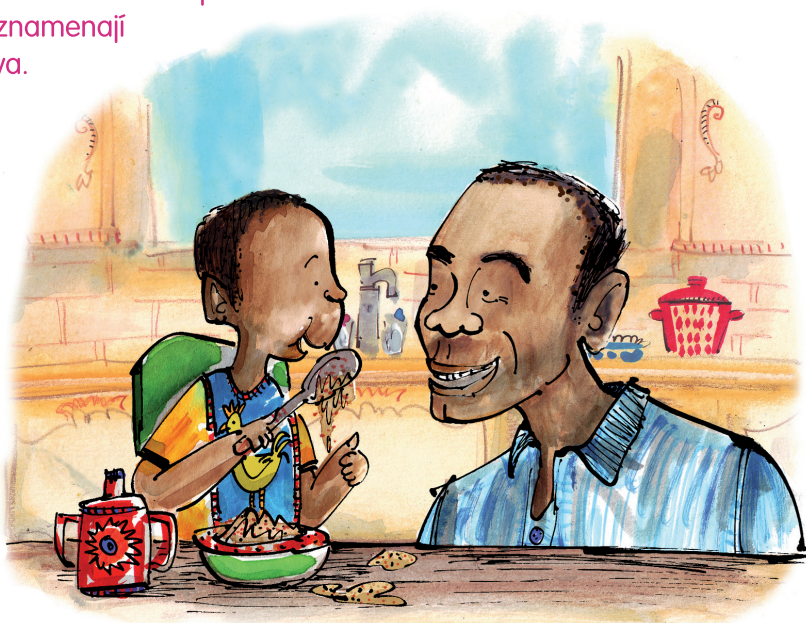
Otočte se k dítěti nebo si k němu sedněte. Před tím, než začnete mluvit, oslovte je jménem. Mluvte o něčem, co oba vidíte před sebou. To mu pomůže naučit se, co znamenají jednotlivá slova.

Mějte spolu zábavu

Předvádějte, zpívejte, vydávejte zvuky a dělejte legrační obličejе. Nestydte se, trochu směšné jednání pomůže přilákat jeho pozornost a rozesměje je.

Komentáře, ne otázky

Mnoho otázek může vyznít jako zkoušení. Vedte rozhovor. Vyjadřujte se k tomu, co dítě dělá a co se děje.

Dejte mu čas přemýšlet

Děti mohou potřebovat více času než dospělí na přemýšlení o tom, co slyšely, a na rozhodnutí, co odpovědět. Dejte mu čas na odpověď a zatímco čekáte, dívejte se na ně.

Používejte jednoduchý jazyk

Udržujte své věty krátké. Například: „Čas na jídlo“ nebo „Jé, ty stavíš věž“.

Opakujte, co jste řekli

Je dobré říci stejnou věc znovu. Nemluvnata a batolata potřebují slyšet slova a věty mnohokrát, aby jim porozuměla a naučila se novým slovům.

Uspodněte jim naslouchání

Vypnutí hudby, rádia či televize pomůže dětem soustředit se na vaše slova.

Stavějte na tom, co jste řekli

Přidání jednoho či dvou slov k tomu, co vaše dítě říká, mu pomůže dosáhnout vyššího stádia mluvení. Takže když vaše dítě řekne: „autobus“, vy řekněte: „ano, velký autobus“.

Mluvte svým domovským jazykem

Je důležité, aby se dítě naučilo svá prvá slova a věty ve svém domovském jazyce. Angličtinu se vaše dítě naučí později, v mateřské školce a škole.

Uspodněte jim mluvení

Dudlíky mohou mluvení překážet. Zkuste je používat jen v době spaní dítěte. Dejte je pryč, když chcete, aby mluvilo.

Ukažte jim, jak je to správně

Malé děti často chybně. Ukažte jim, že rozumíte, místo abyste je žádali slova správně opakovat. Řekněte slovo nebo větu pro vaše dítě znovu a správně. Řekne-li: „Podívej na kotku“, můžete říct: „ano, je tam kočka“.

Opakujte, co řekne

Opakujte zvuky, slova a věty. Ať je to „la la“ nebo „Tobě ten banán chutnal?“, ukazuje to, že se zajímáte a že zvuky a slova jsou důležitá.

Naučit se mluvit může být obtížné

Pro některé děti je mluvení a naslouchání těžší než pro jiné.

Může být pro ně obtížné pochopit, co slova a věty znamenají. Některé mají potíže nalézt a používat správná slova a zvuky a seřadit je. Tyto děti mohou potřebovat nadstandardní pomoc.

Pokud si děláte se svým dítětem starosti, pohovořte si s lidmi, které znáte a které znají vaše dítě. Stádia popsaná v této brožuře vás nasměrují, neboť platí pro většinu dětí. Pamatujte, že každé dítě je jiné.

Pokud máte starosti dále, řiďte se svým instinktem. Promluvte si s někým, kdo vám může pomoci, například s terapeutem řeči a jazyka, vaší sestrou domácí péče nebo praktickým lékařem.

Abychom vám pomohli začít, řiďte se meziřím tipy v této brožuře. Navštivte stránky www.talkingpoint.org.uk pro další informace.

Jste prvním a tím nejdůležitějším učitelem vašeho dítěte. Co společně děláte, to mu může opravdu pomoci!

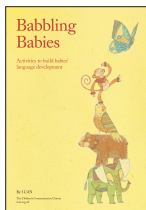
Navštivte stránky www.talkingpoint.org.uk/talkinglinks pro nalezení svého nejbližšího terapeuta řeči a jazyka, nebo se zeptejte ve svém místním centru pro dítě.

Užitečné zdroje I CAN

I CAN pracuje s cílem pomoci všem dětem rozvíjet své schopnosti mluvit a naslouchat. Máme několik skvělých DVD a knížek s aktivitami, které pro vás mohou být velmi užitečné:

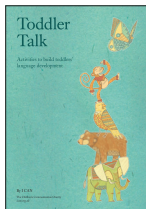
Žvatlající nemluvnata

Balík třiceti zábavných aktivit nádherně ilustrovaných na trvanlivých kartónech, vhodných pro hry s dětmi od narození do věku 18 měsíců, k podpoře rozvoje jejich řeči, jazyka a komunikace.

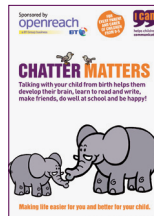
Řeč batolat

Balík více než třiceti zábavných aktivit nádherně ilustrovaných na trvanlivých kartónech, vhodných pro hry s dětmi od věku 18 měsíců do 3 let, k podpoře rozvoje jejich řeči, jazyka a komunikace.

Na brebentění záleží

Poutavé DVD s nápady, které pomohou rozvíjet schopnosti mluvení a naslouchání u vašich dětí, včetně části s karaoke, aby se děti naučily doprovodně zpívat.

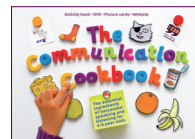
Připraven plynule hovořit

Kniha dynamických aktivit obsahující skvělé hry, které pomohou vašemu dítěti připravit se na předškolní a školní období.

Komunikační kuchařka

Kniha s aktivitami překypujícími nápady a dovednostmi podstatnými pro děti, které právě začaly chodit do školy.

Objednejte si tyto zdroje ze stránek
www.ican.org.uk/resources

**I CAN je charitativní organizace
zabývající se komunikací dětí.
Pracujeme s cílem pomáhat všem
dětem rozvíjet jejich schopnosti
mluvit a naslouchat.**

Chcete-li zjistit více o tom, jak I CAN
podporuje rodiče, navštivte stránky
www.ican.org.uk/parents

K objednání více kusů brožur
Mluvme spolu jděte na stránky
www.ican.org.uk/resource

Chcete-li získat další informace od I CAN
prostřednictvím našeho pravidelného
zpravodaje, zaregistrujte se na stránkách
www.ican.org.uk/register

Chcete-li pomoci organizaci I CAN
pomáhat dětem, jděte na stránky
www.ican.org.uk/supportus

I CAN
8 Wakley Street
London
EC1V 7QE
info@ican.org.uk

Pro další informace volejte číslo
0845 225 4073 / 020 7843 2552

© I CAN 2011
Číslo registrované charitativní organizace: 210031

Language: Czech
ISBN: 9781908173164